

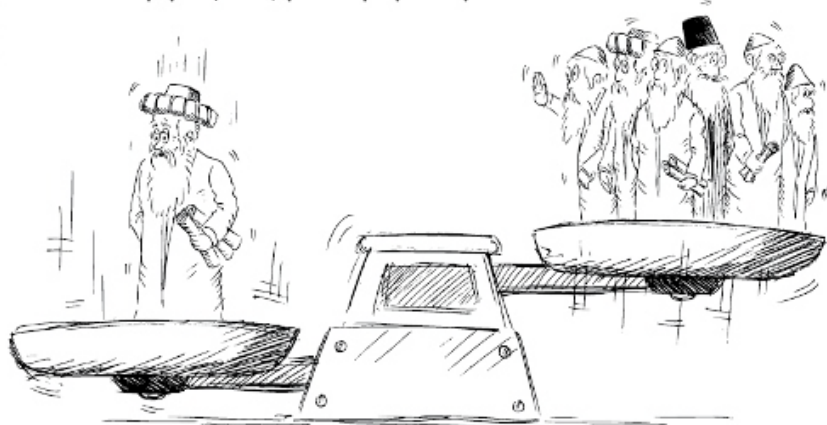
טו. שְׂמַאי אָמַר: עֲשֵׂה תוֹרַתְךָ קֹבֵעַ, אָמור מַעֲט וְעֲשֵׂה הַרְבֵּה, וְהוּי מְקַבֵּל אֶת כָּל הָאָדָם בְּסִבָּר פְּנִים יְפוֹת.

עֲשֵׂה תוֹרַתְךָ קֹבֵעַ – שִׁיהִיָּה עֵקֶר עֶסְקָךְ בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה בַּתּוֹרָה, וּכְשֶׁתִּהְיֶה יָגַע מִן הַלְמוּד תַּעֲשֶׂה מְלֹאכָה. וְלֹא שִׁיהִיָּה עֵקֶר עֶסְקָךְ בְּמִלְאכָה וּכְשֶׁתִּפְנֶה מִן הַמְּלֹאכָה תַעֲסֵק בַּתּוֹרָה, וּמִצָּאֵתִי כָּתוּב, עֲשֵׂה תוֹרַתְךָ קֹבֵעַ, שְׂלֵא תִחְמִיר לַעֲצֻמְךָ וְתִקַּל לְאַחֲרִים, אוֹ תִחְמִיר לְאַחֲרִים וְתִקַּל לַעֲצֻמְךָ, אֲלֵא תֵהֵא תוֹרַתְךָ קֹבֵעַ לָךְ כְּמוֹ לְאַחֲרִים, וְכֵן הוּא אָמַר בְּעוֹרָא (ו' י"ו) כִּי עוֹרָא הַכִּין לְכַבּוֹ לְדַרְשׁ אֶת תּוֹרַת ה' וְלַעֲשׂוֹת וּלְלַמֵּד לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁהַכִּין לְבוֹ לַעֲשׂוֹת כִּף הִיָּה מְלַמֵּד לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל:

אָמור מַעֲט וְעֲשֵׂה הַרְבֵּה – כְּמוֹ שֶׁמִּצִּינוּ בְּאַבְרָהָם אֲבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם, שֶׁאָמַר תַּחֲלֶה (וּרְאֵה ה' ד') וְאָקַחְתָּה פֶת לְחֵם, וּבִסּוֹף "וַיִּקַּח בֶּן בְּקָר רֹךְ וְטוֹב":

וְהוּי מְקַבֵּל אֶת כָּל הָאָדָם – כְּשֶׁאֵתָה מְכַנִּים אוֹרְחִים לְבֵיתְךָ לֹא תִתֵּן לָהֶם וּפְנִיָּךְ כְּבוֹשׁוֹת בְּקִרְקַע, שֶׁכָּל הַנּוֹתֵן וּפְנִיָּו כְּבוֹשׁוֹת בְּקִרְקַע אֲפִילוֹ נִתֵּן כָּל מַתְּנוֹת שֶׁבְעוֹלָם מַעֲלִין עָלָיו כְּאֵלוֹ לֹא נִתֵּן כְּלוּם. שְׁלֵשׁ אֲזָהָרוֹת הַזֵּהִיר שְׂמַאי, כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ מַעֲלוֹת שֶׁהַזְּכִיר יְרַמְיָה, חֵכֶם גְּבוּר וְעֲשִׂיר. כְּנֶגֶד חֵכֶם אָמַר עֲשֵׂה תוֹרַתְךָ קֹבֵעַ, כְּנֶגֶד עֲשִׂיר אָמַר אָמור מַעֲט וְעֲשֵׂה הַרְבֵּה, כְּנֶגֶד גְּבוּר אָמַר הוּי מְקַבֵּל אֶת כָּל הָאָדָם בְּסִבָּר פְּנִים יְפוֹת, שִׁיְכַבֵּשׁ יִצְרוֹ וְיִלְחֶם כְּנֶגֶד לְבוֹ הַרְעֵ, וְשִׁנִּינוּ אִיזְהוּ גְבוּר הַכּוּבֵשׁ אֶת יִצְרוֹ:

אם יהיו כל חכמי ישראל בכף
מאזנים, ואליעזר בן הורקנוס
בכף שנייה, מכריע את כלם

אם יהיו כל חכמי ישראל בכף
מאזנים ואליעזר בן הורקנוס
אף עמהם, ואליעזר בן ערף בכף
שנייה, מכריע את כלם

בן ערף כמעין המתגבר. הוא
היה אומר: אם יהיו כל חכמי
ישראל בכף מאזנים, ואליעזר בן
הורקנוס בכף שנייה, מכריע את
כלם. אבא שאול אומר משמו:
אם יהיו כל חכמי ישראל בכף
מאזנים ואליעזר בן הורקנוס
אף עמהם, ואליעזר בן ערף בכף
שנייה, מכריע את כלם.

כן מאי רבותיה, אפילו עם הארץ אפשר להיות ורא
חטא:

טעין המתגבר - לבו רחב ומוסיף פלפול וסקרות
מדעתו:

אבא שאול אומר משמו - של רבן יוחנן בן זכאי:
ואליעזר בן ערף בכף שנייה - מצאתי כתוב, דאבא
שאול לא נחלק על תנא קמא, ושני הדברים אמרם
רבן יוחנן בן זכאי, ושניהם אמת, דלענין הבקיאות
והזכרון היה רבי אליעזר מכריע, ולענין התריפות
והפלפול היה רבי אליעזר בן ערף מכריע:

כְּתַר תּוֹרָה, וְכַתֵּר כְּהֻנָּה,
וְכַתֵּר מַלְכוּת, וְכַתֵּר שֵׁם
טוֹב עוֹלָה עַל גְּבִיּוֹן

יג. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: הוּא זֶהִיר
בְּתַלְמוּד, שִׁשְׁגַגְתַּת תַּלְמוּד עוֹלָה
זָדוֹן. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, שְׁלֹשָׁה
כְּתָרִים הֵן: כְּתַר תּוֹרָה, וְכַתֵּר
כְּהֻנָּה, וְכַתֵּר מַלְכוּת, וְכַתֵּר שֵׁם
טוֹב עוֹלָה עַל גְּבִיּוֹן.

הוּא זֶהִיר בְּתַלְמוּד - שֵׁיחָא תַלְמוּדָא בְּדַקְדוּק וְכַהֲלַכָּה:
שִׁשְׁגַגְתַּת תַּלְמוּד עוֹלָה זָדוֹן - אִם תַּטְעִינָה בְּהוֹרָאָה מִתוֹרָה
שְׁלֹא דַקְדַּקְתָּ בְּתַלְמוּדָךְ וְתִבְוֵא לְהַתִּיר אֶת הָאֲסוּר,
הַקֶּבֶ"ה מַעֲלָה עַל יָדְךָ כְּאִלוּ עֲשִׂיתָ מִזִּיד:

שְׁלֹשָׁה כְּתָרִים הֵם - הַכְּתוּבִים בַּתּוֹרָה, שְׁחִיבָה
הַתּוֹרָה לְנַהֵג בְּהֵם כְּבוֹד:

כְּתַר תּוֹרָה - כְּתִיב בֵּיה (ויקרא יט) "וְהִדַּרְתָּ כְּנִי זָקֵן",
זֶה שְׁקִנְיַת חֻקְמָה:

כְּתַר כְּהֻנָּה - כְּתִיב בֵּיה (שם כא) "וְקִדְשְׁתוּ קִדּוֹשׁ יְהוָה
לְךָ":

כְּתַר מַלְכוּת - כְּתִיב בֵּיה (דברים יז) "שׂוֹם תִּשִׂים עֲלֶיךָ
מֶלֶךְ", שֶׁתֵּחָא אִימַתוּ עֲלֶיךָ:

וְכַתֵּר שֵׁם טוֹב - מִי שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ מַעֲשִׂים טוֹבִים
וְשִׁמּוּעָתוֹ טוֹבָה מִחֻמַּת מַעֲשָׂיו, לֹא מַעֲנִינוּ לוֹ כְּתַר
בַּתּוֹרָה שִׁיחִיו חֻקִּים לְנַהֵג בּוֹ כְּבוֹד, וְהוּא עוֹלָה
עַל גְּבִי בְּלֹן, שְׂכַל הַשְּׁלֹשָׁה כְּתָרִים צְרִיכִים לוֹ. שְׂאָם
תַּלְמוּד חֻקִּים הוּא וְסָנִי שׁוּמְעֵנִיה שְׁרִי לְבוֹחִייה, וְאִם
כֵּהֵן גְּדוּל הוּא, אֲמַרִּינָן בְּיוֹמָא (ר"ה ע"א) יִיתוּן בְּנֵי
עַמְמַי לְשִׁלְמִי דְעֻבְדִּין עוֹבְדֵי אַהֲרֹן, וְלֹא יִיתוּן בְּנֵי
אַהֲרֹן לְשִׁלְמִי דְלֹא עֻבְדִּין עוֹבְדֵי אַהֲרֹן. וְאִם מֶלֶךְ הוּא,
כְּתִיב (שמות כב) "וְנִשְׂיָא בְּעַמְךָ לֹא תֵאָר", בְּעוֹשֵׂה
מַעֲשֵׂה עַמְךָ:

תסתכל בקנקן, אלא במה שיש
בו, יש קנקן חדש מלא ישן, וישן
שאפילו חדש אין בו.

רבי אומר אל תסתכל בקנקן - רבי פליג אדרבי יוסי
בר יהודה, ואמר כי כמו שיש קנקן חדש מלא יין ישן
כה יש גלד שטעמו קטעם זקנים, ויש זקנים פחותים
כמעלת החקמה מן הילדים:

עשיתי בחירה
בכונה. קנקן
פשוט, אך מלא
בין משבח.

למה בחרתי בקנקן המפאך?
הוא ריק לחלוטין!

אל תסתכל בקנקן,
אלא במה שיש בו

אוכל ענבים בשולות
ושותה יין ישן

בְּקִבְרוֹת הַמֵּאֶזֶה

הַנְּחָשִׁים
הַשָּׂרְפִים

עֲשָׂרָה נִסְיוֹנוֹת

מָרָה

חֹטֵא הָעֵגֶל